

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2021 m. lapkričio 18 d. Nr. 4D-2021/1-1363
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Augustinas Normantas 2021 m. lapkričio 9 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Inspekcija) tarnautojų neveikimo, kai Pareiškėjai nepateikiamas atsakymas į jos skundą.

2. Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodyta:

2.1. „[...] norėčiau paskųsti Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją ir jų darbuotojus dėl jų neatlikto darbo.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „Rugpjūčio pradžioje šių metų buvo pateiktas skundas dėl nelegalios statybos darbų <...>, Vilnius.“

2.3. „Prie skundo buvo pateiktos detalios nuotraukos. Tuo tarpu dviejų mėnesių laikotarpyje nesulaukėm jokie atsakymo iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos. Buvo taip pat skambinama ne vieną kartą, bet neatsiliepta nei į vieną mano skambučių.“

3. Pareiškėja skunde Seimo kontrolieriui konkretaus prašymo nesuformulavo.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjos kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta, kad Pareiškėja su 2021 m. rugpjūčio 2 d. skundu „Dėl nelegalios statybos darbų <...>, Vilniuje“ kreipėsi į Inspekciją. Minėtame Pareiškėjos skunde skundžiamai institucijai nurodyta:

„Informuoju, kad aš pareiškėja X kartu su A. D., M. N., E. N. ir A. S [asmens duomenys neskelbtini] esame 0,30 ha namų valdos žemės sklypo, unikalus Nr. <...>, kadastrinis Nr. <...>, esančio <...>, Vilniuje, bendraturčiai. Visi bendraturčiai 2017 m. gegužės 4 d. pasirašė susitarimą dėl naudojimosi nekilnojamuoju daiktu tvarkos nustatymo [...]. Pagal šį susitarimą aš X turiu teisę naudotis žemės sklypo dalimi, turinčia 0,0271 ha, plane pažymėta „A“, ir apribota taškais: 23-10-11-34-33-32-31-30-26-25-24-23.

Pažymėtina, kad prie mano naudojamo žemės ploto, tarp taškų pažymėtų Nr. 34-33-32 yra ūkinis pastatas – kiemo rūšys, pažymėtas indeksu 311/p, unikalus Nr. <...>, kuris priklauso M. N. Šis

kiemo rūsysis faktiškai stovi ant mūsų naudojamos žemės sklypo ribos. Šiuo metu M. N. pradėjo šio statinio rekonstrukcijos darbus neturėdama atitinkamo projekto bei statybos darbus nesuderinusi su manimi. Statinys yra rekonstruojamas tokiu būdu, kad jo aukštis yra didinamas iki 3 metrų, o stogas, kuris prieš tai buvo šlaitinis, po rekonstrukcijos tapo vienšlaitis, nuleistas į mano sklypo dalį, ko pasekoje visas lietaus vanduo nubėga į mano žemės sklypo dalį. Žiemos metu visas sniegas nuo šio stogo taipogi nukris į mano sklypo dalį. Beje rekonstruojamo kiemo rūsio stogas uždengė dalį mano teritorijos ir ūkinio pastato sieną ir langą bei neturiu prieigos prie savo pastato.

[...] prašau Jūsų imtis neatidėliotinių veiksmų, patikrinti situaciją vietoje, sustabdyti statinio – kiemo rūsio rekonstrukcijos darbus bei įpareigoti M. N. nugriauti (atstatyti į buvusią padėtį) savavališkai rekonstruojamą statinį – kiemo rūsį, unikalus Nr. <...>, esantį <...>, Vilniuje.“

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka 2021 m. lapkričio 16 d. kreipusis į Inspekciją ir paprašius informuoti apie atsakymo į Pareiškėjos 2021 m. rugpjūčio 2 d. skundą pateikimą / nepateikimą, buvo suteikta informacija, jog minėtasis Pareiškėjos skundas Inspekcijoje buvo gautas 2021 m. rugpjūčio 5 d., perduotas nagrinėti Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento Pirmojo statybos priežiūros skyriaus specialistui A. V., tačiau Pareiškėjos skundas nėra išnagrinėtas ir atsakymas Pareiškėjai dar nėra parengtas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]"

6.2. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo:

„8 straipsnis. Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos atliekamos funkcijos

1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.

2. Statybos valstybinė priežiūra apima:

[...]

9) asmenų prašymų, skundų ar pranešimų, susijusių su statybos procesu, nagrinėjimą;

[...]

25 straipsnis. Skundų ar pranešimų nagrinėjimas

1. Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai ir pranešimai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos; dėl objektyvių priežasčių šis terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai raštu informuojant skundą ar pranešimą pateikusį asmenį ir tikrinamus subjektus ir nurodant patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Skundai ir pranešimai, kiek to nereglamentuoja šis įstatymas, nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Teikiant skundą ir (ar) pranešimą, jame turi būti nurodytos aplinkybės, kuriomis asmuo grindžia savo reikalavimą, ir tai patvirtinantys dokumentai.“

7. Kiti teisės aktai

7.1. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2012 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 1V-53 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2021 m. rugpjūčio 16 d.) patvirtintame Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos apraše (toliau vadinama – Aprašas) numatyta:

„4. Aprašas parengtas pagal:

[...]

4.12. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklės, patvirtintas Inspekcijos viršininko 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1V-5 „Dėl Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių patvirtinimo“ [...]

5. Inspekcijos atliekamų patikrinimų tikslas – siekiant išvengti galimos reikšmingos žalos ar realaus pavojaus grėsmės valstybei, visuomenei, kitų asmenų interesams ir aplinkai, t. y. teisės aktų saugomiems gėriams, įvertinti statybos dalyvių veiklą ir suteikti jiems metodinę pagalbą.

[...]

19. Informavimas apie patikrinimų rezultatus:

[...]

19.3. apie patikrinimo rezultatus ir priimtus sprendimus skundą, pranešimą ar kitą kreipimąsi, kurio pagrindu atliktas patikrinimas, pateikę subjektai teisės aktų nustatyta tvarka informuojami raštu [...]

39. Neplaninis patikrinimas atliekamas Inspekcijos vadovybės ar Inspekcijos administracijos padalinio vadovo sprendimu (pavedimu, įsakymu, potvarkiu, pagal skirtą užduotį, rezoliuciją ir pan.):

[...]

39.2. gavus skundą ar kilus pagrįstų įtarimų dėl statybos dalyvio veiksmų ar neveikimo (pavyzdžiui, publikuota tam tikra informacija žiniasklaidoje), kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitinka teisės aktų reikalavimų, kai įvertinus turimą informaciją kyla įtarimų, kad ūkio subjekto veikla gali kelti grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms [...]

7.2. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1V-5 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. lapkričio 3 d.) patvirtintose Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„26. Asmenų skundų nagrinėjimo terminai:

26.1. skundai teritorijų planavimo ir statybos srityse išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų gavimo (su visais papildomais dokumentais ir informacija) Inspekcijoje arba per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos užregistravimo Inspekcijoje (kai skundai išnagrinėti reikia kreiptis į kitus subjektus dėl dokumentų ir informacijos gavimo), jei Priežiūros įstatymas ar jo pagrindu priimti teisės aktai nenustato kitaip. Jeigu skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu, faktinių duomenų patikrinimo vietoje organizavimu ar kitais objektyviais reikalingais atlikti veiksmais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau nei 20 darbo dienų, Inspekcijos viršininkas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. **Pratęsus terminą, apie jo pratęsimą informuojama Viešojo administravimo įstatymo, LRV taisyklių ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;“**

Tyrimo išvados

8. Įvertinęs skundo tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6–7 punktuose, susijusius su Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento tarnautojų neveikimu, kai nėra pateikiamas atsakymas į Pareiškėjos 2021 m. rugpjūčio 2 d. skundą, Seimo kontrolierius daro šias išvadas:

8.1. tyrimo metu pasitvirtino Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodyta aplinkybė, jog jos 2021 m. rugpjūčio 2 d. skundas (pažymos 4 punktas) yra gautas Inspekcijoje, jis yra nagrinėjamas Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento Pirmojo statybos priežiūros skyriaus specialisto A. V., tačiau atsakymas į jį iki šiol nėra parengtas (pažymos 5 punktas);

8.3. Pareiškėjos Inspekcijai pateiktas skundas dėl galimai vykdomos savavališkos statybos nagrinėtinas remiantis *Aprašo* nuostatomis (pažymos 7.1 punktas). Tokio asmens skundo išnagrinėjimui yra nustatytas 20 darbo dienų terminas. Tai įsakmiai reglamentuoja *Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo* 25 straipsnio ir *Taisyklių* 26.1 punkto nuostatos (pažymos 6.2 ir 7.2 punktai). Pabrėžtina, kad pareiškėjų skundų išnagrinėjimui ir jų informavimui apie Inspekcijos tuo pagrindu priimtus sprendimus nustatytas terminas tam tikrais pagrindais gali būti pratęstas, tačiau ne ilgiau kaip 20 darbo dienų. Šiuo nagrinėjamu Pareiškėjos atveju nenustatyta, kad Inspekcijos viršininkas ar jo įgaliotas asmuo būtų pratęsęs Pareiškėjos skundo nagrinėjimo terminą. Priešingai – Pareiškėja skunde nurodė, jog dėl savo skundo nagrinėjimo eigos ji negali gauti jokios informacijos (pažymos 2.3 punktas). Seimo kontrolierius pastebi, kad nuo Pareiškėjos skundo gavimo Inspekcijoje dienos yra praėję daugiau nei 72 darbo dienos, tačiau dėl Pareiškėjos pateikto skundo Inspekcija nėra informavusi Pareiškėjos apie jos skundo nagrinėjimo rezultatus, nors tai įpareigoja *Aprašo* 19.3 punkto nuostatos (pažymos 7.1 punktas).

9. Remiantis aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierius konstatuoja, jog Inspekcijos tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjos 2021 m. rugpjūčio 2 d. skundas iki šiol nėra išnagrinėtas, laikytinas biurokratizmu, kaip jį apibrėžia *Seimo kontrolierių įstatymo* nuostatos (pažymos 6.1 punktas). Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, laiku atliktas patikrinimas svarbus dėl *Aprašo* 5 punkte įtvirtinto siekio – išvengti galimos reikšmingos žalos asmenų interesams (kas aktualu nagrinėjamu atveju) – įgyvendinimui. Tačiau Inspekcijos tarnautojų neveikimas sąlygoja tiek šio *Apraše* įtvirtinto tikslo nepaisymą, tiek Pareiškėjos teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimą. Tuo remiantis Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos tarnautojų neveikimo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkei Eglei Kuklierienei** rekomenduoja:

11.1. įpareigoti atsakingus Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento tarnautojus nedelsiant išnagrinėti Pareiškėjos 2021 m. rugpjūčio 2 d. skundą, atlikti su šio skundo nagrinėjimu susijusius būtinus veiksmus bei priimti sprendimus ir apie tai informuoti Pareiškėją;

11.2. užtikrinti, kad ateityje Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas